
Nota aan de Interministeriële Conferentie Leefmilieu uitgebreid tot Economie

Structurering van het toegestane circuit voor de verkoop, de distributie en het bezit van lachgas

1. Voorgeschiedenis

- 2020: Het gemeenschappelijk algemeen politiereglement (APR) voor de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verbiedt het gebruik en het bezit van lachgas voor recreatieve doeleinden (artikel 43.11 van het APR, 2020).
- 11 februari 2021: Wet tot wijziging van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten [sic], teneinde de verkoop aan minderjarigen van metalen patronen met distikstofmonoxide te verbieden.
- 15 december 2023: Koninklijk besluit betreffende het oneigenlijke gebruik van lachgas (eerste lezing).

2. Context

Lachgas of N₂O is een kleurloos gas en een sterk broeikasgas (298 keer sterker dan CO₂). Lachgas wordt gebruikt in de voedingsindustrie, als een voedingsadditief, in de medische sector en in de technische sector van de auto-industrie. Door zijn euforiserende eigenschappen wordt het soms ook oneigenlijk gebruikt voor recreatieve doeleinden. Voor dat oneigenlijke gebruik, dat al in verschillende gemeenten is verboden via politiereglementen, wordt op federaal niveau een verbod uitgewerkt via de aanname in eerste lezing van een koninklijk besluit waarin lachgas wordt toegevoegd aan de stoffen die verboden zijn door de drugswet van 24 februari 1921.

Lachgas wordt in verschillende vormen en via verschillende kanalen op de markt gebracht. Het is belangrijk het volgende onderscheid te maken:

- metalen patronen van minder dan 25 gram, bedoeld voor slagroomsputten;
- herbruikbare flessen tussen 5 en 50 liter, verkocht via circuits voor industriële gassen;
- niet-herbruikbare flessen (>500 ml), met mondstukken die geschikt zijn voor het opblazen van ballonnen, verkocht via alternatieve circuits (met name internet).

Op dit moment worden voornamelijk die laatste op grote schaal gebruikt voor recreatieve doeleinden.¹

Naast de risico's voor de gezondheid van de gebruikers en de verkeersveiligheidsrisico's levert dat oneigenlijke gebruik ook grote problemen op op het gebied van afvalbeheer. De grote aantallen flessen lachgas in het ingezamelde afval veroorzaken explosies in de verbrandingsinstallaties als ze niet volledig leeg zijn. Naast de veiligheidsrisico's gaat dat ook gepaard met een aanzienlijke budgettaire impact voor de gemeenschap. Zo bedraagt de gecombineerde budgettaire impact voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de herstellingskosten van de verbrandingsoven, het daarmee samenhangende inkomstenverlies en de kosten voor de voorbehandeling van afval (noodzakelijk om het ontplofingsgevaar te beperken) in 2023 alleen al een tiental miljoen euro. Dergelijke problemen komen ook voor in de verbrandingsovens in Vlaanderen en Wallonië.

¹https://safe.brussels/sites/default/files/2023-05/Recreatief%20gebruik%20van%20lachgas%20in%20de%20openbare%20ruimte%20in%20het%20BHG_Flash%20Paper_NL.pdf

3. Beschrijving van de uitdagingen

Het doel van het federale besluit is om het oneigenlijke gebruik van lachgas tegen te gaan door de invoer, uitvoer, doorvoer, vervaardiging, bewaring (opslag in de vereiste omstandigheden), etikettering, vervoer, bezit, tussenhandel, verkoop en tekoopaanbieding, voorschrift, levering of verwerving ervan te reguleren. Die zullen verboden zijn wanneer lachgas niet bestemd is voor medische of technische doeleinden of om te worden gebruikt als voedingsadditief. Het besluit voorziet echter niet in een omkadering van de Belgische markt voor wat toegestaan is.

Bij wijze van voorbeeld werden al maatregelen gericht op een dergelijke omkadering genomen in Nederland (verbod op de verkoop aan particulieren, behalve via streng gecontroleerde kanalen²) en in Frankrijk (beperking van de verkoop aan particulieren tot patronen van 8,6 gram in verpakkingen van maximaal 10 patronen³).

4. Beschrijving van de doelstellingen

Er zijn specifieke oplossingen nodig om de verspreiding van lachgasverpakkingen in te dijken die ongeschikt zijn voor het toegestane gebruik en die zeer schadelijk zijn voor de gemeenschap, zowel op het gebied van gezondheid als afvalbeheer. Tot op heden lijkt het koninklijk besluit niet in die oplossingen te voorzien.

5. Voorstel van beraadslaging

De UICL:

[1] neemt akte van de omvang van de problematiek en de gevolgen van de massale aanwezigheid van grote, niet-herbruikbare flessen lachgas buiten de conventionele kanalen voor de distributie van chemische producten;

[2] gelast de federale minister van Economie oplossingen te identificeren om een beter kader te scheppen voor het toegestane circuit voor de verkoop, de distributie en het bezit van lachgas, en ze te informeren over de beoogde oplossingen.

² [Lachgasverbod per 1 januari 2023 \(overheid.nl\)](https://overheid.nl/564116)

³ [Légifrance - Publications officielles - Journal officiel - JORF n° 0168 du 22/07/2023 \(legifrance.gouv.fr\)](https://legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000046168)